

Íbúðarbyggð og blönduð byggð 2010-2030

Matslýsing

22. maí 2019

19163

https://vsoradgjof.sharepoint.com/teams/19163-um-ar-barsvi-og-borgarlina/Verkefnisgogn/19163_matslýsing_drög_190516_athS._HS.docx

Mars 2019

Nr. útg.	Dagsetning	Unnið	Yfirfarið	Samþykkt
01	27.03.2019	HTT		
02	16.05.2019	HTT		
03	22.05.2019	HTT/AK		

Efnisyfirlit

1	Inngangur	2
1.1	Meginmarkmið	2
2	Matslýsing	3
2.1	Nálgun og áherslur matsvinnu	3
2.2	Valkostir, áhrifaþættir og viðmið	3
2.3	Umhverfisþættir, spurningar og viðmið	5
2.3.1	<i>Umhverfisþættir til mats</i>	7
2.4	Framsetning mats og skilgreining umhverfisáhrifa	9
3	Samráð og kynning	10
3.1	Tímaáætlun	10
3.2	Umsagnaraðilar	10

1 Inngangur

Fyrirhuguð tillaga að breytingu á Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 felur í sér endurmat íbúaspár og húsnæðisparfa og heildræna skoðun á stefnu um íbúðabyggð og forgangsröðun byggingarsvæða, þéttleika byggðar, fjölda íbúða og blandaða byggð. Áhersla er lögð á samþættingu byggðar og samgangna, þar sem horft er til þess að forgangsraða uppbyggingu svæða í grennd við fyrstu áfanga Borgarlínu. Við mótun tillögu eru höfð að leiðarljósi m.a. markmið húsnæðisstefnu Reykjavíkurborgar, húsnæðisáætlun og markmið Loftslagsstefnu 2040. Breytingin varðar einkum stefnu aðalskipulags um íbúðarbyggð og blandaða byggð, en hefur bein og óbein áhrif á fjölmarga aðra málaflokka.

1.1 Meginmarkmið

Meginmarkmið og leiðarljós við mótun breytingartillögu eru þessi:

- Skapa forsendur fyrir kröftugri vöxt borgar sem styður við sjálfbæra þróun og markmið um lífvænlegt og fjölbreytt borgarsamfélag.
- Styðja enn betur við markmið borgar og ríkis um kolefnishlutleysi árið 2040. Við mat á skipulagstillögum verði ávallt hugað að kolefnisspori húsnæðis og allra innviða.
- Setja háleitari markmið um breyttar ferðavenjur og aukna hlutdeild vistvænna ferðamáta, í samræmi við framfylgd loftslagsstefnu til ársins 2040.
- Aukinn þéttleiki byggðar og forgangsröðun byggingarsvæða í þágu Borgarlínu, verði leiðarljós við endurskoðun á stefnu um íbúðarbyggð og blönduð svæði. Tryggt verði að ákveðið lágmarkshlutfall nýrra íbúða rísi innan áhrifasvæðis Borgarlínu (600 m).
- Húsnæði sem hentar ungu fólki og fyrstu kaupendum - og aðra þá sem eru líklegir til að nýta sér þjónusta almenningssamgangna - verði í forgangi á reitum í grennd við Borgarlínustöðvar.
- Endurmeta íbúaspár og húsnæðisparfir til ársins 2030 með sýn til 2040. Skapa betri þekkingargrunn til að greina húsnæðisparfir á hverjum tíma og auka sveigjanleika og skilvirkni í framfylgd húsnæðisstefnunnar.
- Stuðla að uppbyggingu nýs borgarhverfis í Elliðaárvogi sem er lífvænlegt, hagkvæmt og umhverfisvænt, í samræmi við rammaskipulagið frá 2017
- Styrkja innviði til að greiða fyrir orkuskiptum í samgöngum.
- Heimsmarkmið SB um sjálfbæra þróun verði leiðarljós verið endurskoðun markmiða og mótun breytingartillagna.

Lýsing þessi er unnin í samræmi við skipulagslög nr. 123/2010 og lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Gerð er grein fyrir áherslum við vinnslu umhverfismatsins, umhverfispáttunum sem verða teknir til skoðunar og helstu viðmiðum til grundvallar matinu.

2 Matslýsing

2.1 Nálgun og áherslur matsvinnu

Matið byggir á að skoða helstu áhrifaþætti sem felast í framkvæmd áætlunarinnar, skilgreina umhverfisþætti sem kunna að verða fyrir áhrifum; leggja mat á umfang og vægi áhrifa; og tilgreina mótvægisáðgerðir til að draga úr eða koma í veg fyrir umhverfisáhrif ef þörf ber til; og leggja fram vöktunaráætlun vegna ákveðinna umhverfisþátta.

2.2 Valkostir, áhrifaþættir og viðmið

Áhrifaþættir

Endurmat á húsnæðisþörf og forgangsröðun uppbyggingar hefur áhrif á íbúðarþróun og tímasett markmið um uppbyggingu helstu byggingarsvæða. Ekki er gert ráð fyrir verulegum breytingum á afmörkun eða umfangi uppbyggingarsvæða á landnotkunarupprætti í gildandi aðalskipulagi, en innan þróunarsvæðisins í Ártúnshöfða verður landnotkun endurskoðuð og blöndun hennar innan hverfisins.

Þeir þættir breytingartillögunnar sem helst munu hafa áhrif á umhverfið eru uppbygging húsnæðis og mannvirkjagerð. Aukin íbúðarbyggð og fyrirkomulag byggðar hefur áhrif á íbúðarþróun, byggðamynstur, efnahagslega- og samfélagslega þætti eins og samgöngur, skóla og nærþjónustu, loftslag, lýðheilsu og notkun auðlinda.

Markmið svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins er að a.m.k. 66% íbúðarbyggðar á höfuðborgarsvæðinu verði í kjörnum eða á samgöngumiðum svæðum, þ.e. svæðum sem er auðvelt að þjóna með vistvænum samgöngum.

Í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 eru helstu nýbyggingarsvæði með yfir 50 íbúðum sett fram á mynd 13 í greinargerð, kaflanum Borgin við Sundin. Byggingarmagn innan þeirra miðar við að íbúðir séu 120 m² að meðalstærð og að íbúðarþéttleiki á þéttingarreitum verði að lágmarki 60 íbúðir á hektara. Helstu uppbyggingar- og þróunarsvæði innan Reykjavíkur liggja að skilgreindum samgöngu- og þróunarásum, Örfirisey-Keldur og Miðborg-Vatnsmýri, sbr. mynd 14 af forgangsröðun svæðanna og mynd 26 af þróunarásum.

Grundvallarspurningar í mati á áhrifum breytingartillögu snúa að því hvort valkostir styðji við markmið um breyttar ferðavenjur, Borgarlínu og markmið stjórnvalda í loftslagsmálum. Stíllt er upp eftirfarandi valkostum um forgangsröðun svæða og áherslur:

A:	B:	C:
90% þétting Gildandi stefna	100% þétting Forgangsröðun í þágu Borgarlínu	90% þétting Forgangsröðun í þágu jafnvægis íbúa og starfa
<ul style="list-style-type: none">• 60 íbúðir/ha og 3-5 hæðir• Þétting þar sem auðvelt er að þjóna með almenningsgöngum og í nálægð við atvinnukjarna• Uppbygging á röskuðum svæðum• Hófstíllt íbúafjölgun <p>• Matsspurningar/mælikvarðar: <i>Farþegagrunnur Borgarlínu 2030?</i> <i>Jafnvægi í dreifingu íbúa og starfa?</i> <i>Nálægð við þungamiðju atvinnuliðs?</i> <i>Hlutfall uppbyggingar á röskuðum svæðum?</i></p>	<ul style="list-style-type: none">• Breytt forgangsröðun svæða - I• Aukinn lágmarkspéttleiki byggðar innan áhrifsvæðis Borgarlínu (300 m/600 m) og sveigjanlegri viðmið um hæðir húsa• Lágmarkshlutfall nýrra íbúða innan 600 m frá Borgarlínu• Lágmarkshlutfall nýrra íbúða innan við 300 m frá Borgarlínustöð• Aukin íbúafjölgun <p>• Matsspurningar/mælikvarðar: <i>Farþegagrunnur Borgarlínu 2030?</i> <i>Farþegagrunnur Borgarlínu 2040?</i> <i>Jafnvægi í dreifingu íbúa og starfa?</i> <i>Nálægð við þungamiðju atvinnuliðs?</i> <i>Hlutfall uppbyggingar á röskuðum svæðum?</i></p>	<ul style="list-style-type: none">• Breytt forgangsröðun svæða - II• Aukinn lágmarkspéttleiki byggðar innan áhrifsvæðis Borgarlínu (300 m/600 m) og sveigjanlegri viðmið um hæðir húsa• Lágmarkshlutfall íbúða í innan við 600 m frá stórum atvinnukjarna• Kröftug íbúafjölgun <p>• Matsspurningar/mælikvarðar: <i>Farþegagrunnur Borgarlínu 2030?</i> <i>Farþegagrunnur Borgarlínu 2040?</i> <i>Jafnvægi í dreifingu íbúa og starfa?</i> <i>Nálægð við þungamiðju atvinnuliðs?</i> <i>Hlutfall uppbyggingar á röskuðum svæðum?</i></p>

Mynd 2.1 Valkostir um byggðapróun með mismunandi forgangsröðun svæða og þéttleika.

Við mótun tillögu að breytingu á Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 verða íbúaforsendur aðalskipulagsins endurskoðaðar. Sett verður fram uppfærð íbúaspá og reiknuð íbúðapörf (íbúðareiningar) út skipulagstímabilið.

Við endurmat á forgangsröðun svæða verður einkum miðað við fyrstu áfanga Borgarlínu, þ.e. úr Ártúnshöfða að miðborg Reykjavíkur og Hamraborg í Kópavogi. Til skoðunar eru valkostir um forgangsröðun svæða, aukin þétting byggðar í Ártúnshöfða og umhverfis Borgarlínu samanborið við gildandi stefnu. Einnig hvort miða eigi heimildir um íbúðarhúsnæði á skilgreindum byggingarsvæðum ekki aðeins við fjölda íbúða heldur einnig flatarmál húsnæðis og hvort viðmið um meðalstærð íbúða (120 m²) verði lækkað.

Í umhverfismatinu verður fjallað um kolefnisspor uppbyggingar með hliðsjón af markmiðum í Loftslagsstefnu Reykjavíkur (2016) um kolefnishlutleysi árið 2040 og Aðgerðaráætlun í loftslagsmálum til ársins 2030. Kolefnisspor byggingarefna vegur þungt, einkum steinsteypu, og því mikilvægt að skoða kolefnislosun með tilliti húsnæðisþarfa og umfangs nýbygginga.

Íbúðir á hverja 1.000 íbúa á Íslandi og í Reykjavík eru nokkuð færri en í Noregi og Danmörku og íbúðarrými á hvern íbúa á Íslandi og í Reykjavík jafnframt nokkuð minna en í Noregi og Danmörku. Með fjölgun einstaklingsheimila og fækkun íbúa á heimili mun þurfa að fjölga íbúðum á hverja 1.000 íbúa og íbúðarrými á hvern íbúa aukast, nema meðalstærð nýrra íbúða minnki. Byggingarmagn, efnisval og nýting húsnæðis almennt hefur áhrif á kolefnislosun.

Kolefnislosun uppbyggingar verður skoðuð með samanburði valkosta um meðalstærð íbúða og meðalíbúðarrými á íbúa, þ.e. hvort það haldist óbreytt eða aukist og verði sambærilegt og í Noregi eða Danmörku. Áætluð kolefnislosun valkostanna verður skoðuð og kolefnisávinningur með tilliti til fermetratölu og mismunandi byggingarefna.

Kolefnislosun og umhverfisáhrif breytingartillögu verða jafnframt metin út frá valkostum um Borgarlínu og markmið um breyttar ferðavenjur í samræmi gildandi aðalskipulags og ný markmið tillögu um sjálfbærar ferðavenjur.

Ártúnshöfði og Elliðaárvogur

Lagt verður mat á áhrif breytingartillögu um fjölgun íbúða og breytta stefnu um þéttleika byggðar, starfsemi og blöndun byggðar og, til samanburðar, áhrif gildandi stefnu Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030 (núllkost).

Í umhverfismati breytingartillögu verður fjallað nánar um líklega þróun miðað við framfylgd gildandi aðalskipulags (núllkost).

2.3 Umhverfispættir, spurningar og viðmið

Breytingartillagan tekur fyrst og fremst til svæða sem eru skilgreind byggingarsvæði í gildandi aðalskipulagi og því ekki gert ráð fyrir að ósnortin náttúra og skilgreind opin svæði skerðist. Breytingin felur ekki í sér grundvallarbreytingar á skilgreindri landnotkun byggingarsvæðanna sem eru einkum skilgreind fyrir íbúðarbyggð og blandaða byggð á miðsvæðum, heldur snýst tillagan um endurmat á nýtingu svæðanna, þ.e. heimiludu byggingarmagni, fjölda íbúða og forgangsröðun við uppbyggingu svæðanna.

Umhverfispættir sem verða teknir til skoðunar eru íbúðapróun og byggð, nánar tiltekið húsnæði og byggðamynstur. Samgöngur, samfélagsþjónusta og verslun og þjónusta. Loftslag með tillit til samgangna og kolefnislosunar vegna uppbyggingar. Áhrif á heilsu og öryggi verða metin með hliðsjón af hljóðvist, loftgæðum og lýðheilsu. Einnig verða metin áhrif breytingar á náttúrufar, menningarminjar og auðlindir.

Viðmið sem stuðst verður við í umhverfismatinu eru einkum leiðarljós og markmið sem fram koma í stefnu stjórnvalda í viðkomandi málaflokkum og skipulagsáætlunum, Landsskipulagsstefnu 2015-2026, Svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins til ársins 2040 og Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030. Önnur viðmið eru heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og markmið og viðmið í lögum og reglugerðum.

Umhverfismatið mun byggja á fyrirliggjandi gögnum, gildandi áætlunum og markmiðum, en jafnframt á uppfærðri íbúaspá og endurmati húsnæðisþarfa og öðrum forsendum. Stuðst verður við gögn og upplýsingar sem teknar eru saman í gagnagrunni um þróun lykilmælikvarða og framvindu markmiða Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030.

Samantekt umhverfispátta og helstu matsspurninga

Umhverfispættir	Matsspurningar og viðmið
Íbúðapróun	<ul style="list-style-type: none">• Styður valkostur markmið um félagslega fjölbreytni í hverfum?
Viðmið / gögn	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 sbr: <ul style="list-style-type: none">○ Borg fyrir fólk (Húsnæði fyrir alla).○ Íbúðarbyggð og blönduð byggð – breyting samþykkt í nóv. 2018. Húsnæðisstefna Reykjavíkurborgar.
Byggð Íbúðir Atvinnuhúsnæði Byggðamynstur	<ul style="list-style-type: none">• Hefur valkostur áhrif á nýtingu núverandi húsnæðis (íbúða- og atvinnuhúsnæðis)?• Stuðlar valkostur að fjölbreyttu framboði húsnæðis til að mæta þörf?• Stuðlar valkostur að auknu jafnvægi í dreifingu íbúa og starfa um borgina?• Hvaða áhrif hefur valkostur á ásýnd og yfirbragð byggðar?
Viðmið / gögn	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 sbr: <ul style="list-style-type: none">○ Borgin við Sundin, Borg fyrir fólk og Græna borgin, sbr. markmið um þéttleika byggðar, forgangsröðun, gæði byggðar og hæðir húsa.○ Íbúðarbyggð og blönduð byggð – breyting samþykkt í nóv. 2018.○ Skapandi borg og byggingarmagn atvinnuhúsnæðis sbr. töflu 3.

Umhverfisþættir	Matsspurningar og viðmið
	<p>Húsnæðisstefna Reykjavíkurborgar.</p> <p>Höfuðborgarsvæðið 2040, svæðisskipulag – sbr. leiðarljós 1 og 5 um hagkvæman vöxt og gott nærumhverfi</p> <p>Landsskipulagsstefna 2015-2026 sbr. markmið</p> <ul style="list-style-type: none">○ 3.2 Sjálfbært skipulag þéttbýlis.○ 3.3 Gæði hins byggða umhverfis. <p>Skipulagslög nr. 123/2010, sbr. markmið laganna um skynsamlega og hagkvæma nýtingu lands og landgæða með sjálfbæra þróun að leiðarljósi (1. gr).</p>
Efnahagur/samfélag Atvinnulíf Samgöngur / ferðavenjur þjónustuframboð	<ul style="list-style-type: none">• Stuðlar valkostur að jafnvægi í dreifingu íbúa og starfa?• Stuðlar valkostur að uppbyggingu íbúðarhúsnæðis í nálægð við þungamiðju atvinnulífs?• Hefur valkostur áhrif á farþegagrunn Borgarlínu 2030/2040?• Styður valkostur við markmið aðalskipulags um breyttar ferðavenjur?• Hefur valkostur áhrif á skólahverfi?• Styður valkostur markmið um aðgengi að verslun og þjónustu?
Viðmið / gögn	<p>Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 sbr.</p> <ul style="list-style-type: none">○ Græna borgin og stefnu aðalskipulags um vistvænni samgöngur.○ Markmið um aðgengi að verslun- og þjónustu. <p>Höfuðborgarsvæðið 2040, svæðisskipulag</p> <ul style="list-style-type: none">○ Leiðarljós 2 um skilvirkar samgöngur; samgöngukerfi sem uppfyllir ferðaþarfir fólks með sem minnstum tilkostnaði og umhverfisáhrifum. <p>Landsskipulagsstefna 2015-2026, sbr. markmið 3.3 Gæði hins byggða umhverfis.</p> <p>Samgönguáætlun 2019-2033, sbr. markmið um almenningssamgöngur á höfuðborgarsvæðinu og framkvæmd Borgarlínu.</p> <p>Viðmið um lágmarksstærð skólahverfis.</p>
Loftslag	<ul style="list-style-type: none">• Hvaða áhrif hefur valkostur á kolefnisspor og losun gróðurhúsalofttegunda vegna uppbyggingar og innviða?• Hver eru áhrif af því að: Minnka íbúðir? Nýta betur núverandi húsnæði? Nota mismunandi efnisval?• Hvaða áhrif hefur valkostur á breyttar ferðavenjur og hver eru möguleg áhrif þeirra á losun gróðurhúsalofttegunda?
Viðmið / gögn	<p>Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar og aðgerðaráætlun til 2020.</p> <p>Umferðarlíkan Aðalskipulags Reykjavíkur.</p> <p>Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum 2018 – 2030. Umhverfis- og auðlindaráðuneytið.</p> <p>Losun gróðurhúsalofttegunda í Reykjavík í CO₂ ígilda (tonn).</p> <p>Útreikningar á kolefnisspori mismunandi útfærslna á byggingum.</p>
Heilsa og öryggi	<ul style="list-style-type: none">• Hvaða áhrif hefur valkostur á loftgæði, sbr. markmið um að draga úr svifryksmengun?• Hvaða áhrif hefur valkostur á hljóðvist?• Hefur valkostur áhrif á lýðheilsu, s.s. aðstæður til heilsueflingar, aðgengi að útivistarsvæðum?
Viðmið / gögn	<p>Kortlagning grænna svæða/útivistarsvæða/borgargarða/opinna svæða í Reykjavík.</p>

Umhverfisþættir	Matsspurningar og viðmið
	Hreint loft til framtíðar – Áætlun um loftgæði á Íslandi 2018-2029, sbr. markmið um að draga úr svifryksmengun. Reglugerð um hávaða nr. 724/2008, sbr. markmið og kröfur um hljóðstig. Kortlagning hávaða - Fjöldi/stærð svæða þar sem hljóðstig er yfir viðmiðunarmörkum. Lýðheilsustefna og aðgerðir sem stuðla að heilsueflandi samfélagi. Velferðarráðuneytið. Sept. 2016. Lýðheilsuvísar 2017, Embætti Landlæknis, sbr. Virkir ferðamátar.
Náttúru- og menningarminjar	<ul style="list-style-type: none">• Hefur valkostur áhrif á vistkerfi/líffræðilega fjölbreytni?• Hefur valkostur áhrif á menningarminjar?
Viðmið / gögn	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, sbr. 61. gr. Stefna Reykjavíkurborgar um líffræðilega fjölbreytni. Lög um menningarminjar nr. 80/2012. Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 – sbr. markmið um Borgarvernd.
Auðlindir – opin svæði / óraskað land	<ul style="list-style-type: none">• Hefur valkostur áhrif á nýtingu lands?• Hefur valkostur áhrif á hlutfall uppbyggingar á röskuðum svæðum?• Hefur valkostur áhrif á gegndræpi jarðvegs?
Viðmið / gögn	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 sbr. <ul style="list-style-type: none">○ Græna borgin, markmið um að ekki verði gengið á græn svæði sem hafa útivistargildi.○ Borgin við sundin, markmið um að þétting verði á vannýttum iðnaðar- og athafnasvæðum.

2.3.1

Umhverfisþættir til mats

Íbúðarþróun

Þróun íbúafjöldans og samsetning hans, það er aldurdreifing og fjölskyldugerðir. Stuðst verður við uppfærða íbúaspá fyrir Reykjavík á grundvelli landsspár Hagstofu Íslands til lokaárs skipulagstímabilsins 2030 en einnig til ársins 2040.

Mat á áhrifum breytingartillögu á íbúðarþróun felur m.a. í sér að skoða hvernig breytingartillaga styður við markmið um fjölbreytt framboð húsagerða og búsetukosta fyrir alla félagshópa og félagslega fjölbreytni í hverfum, sbr. Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030, Borg fyrir fólk.

Byggð

Íbúðarhúsnæði

Gerð verður grein fyrir áhrifum stefnu á áfangsskiptingu uppbyggingarsvæða, seinkun uppbyggingar í Vatnsmýri samanborið við Ártúnshöfða, nýtingu íbúðarstofns og samsetningu íbúðarhúsnæðis - stærð og gerð íbúða.

Atvinnuhúsnæði

Gerð verður grein fyrir áhrifum breyttrar stefnu á uppbyggingaráform fyrir atvinnustarfsemi, þ.e. staðsetningu starfa. Einnig verður til skoðunar húsnæðisnýting skrifstofu- og atvinnuhúsnæðis – viðmið um fjölda starfa á fermetra atvinnuhúsnæðis. Valkostir um uppbyggingu íbúða og atvinnuhúsnæðis verða metnir með hliðsjón af meginmarkmiði aðalskipulags að auka jafnvægi í dreifingu íbúa og starfa um borgina.

Byggðamynstur

Breytingartillagan felur í sér að setja ákvæði um þéttleika byggðar, einkum við borgarlínustöðvar þar sem gert verði ráð fyrir aukinni nýtingu og sett lágmarksviðmið um byggingarmagn. Til skoðunar er einnig að setja ný og rýmri viðmið um hæðir húsa við stöðvar Borgarlínu. Við mat á áhrifum breytingartillögu á byggðamynstur er horft til áhrifa á ásýnd og yfirbragði byggðar. Styður valkostur almenn markmið aðalskipulags um gæði byggðar?

Helstu viðmið til grundvallar mati á áhrifum á byggð eru í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030, sbr. „Borgin við Sundin“ um þéttingu byggðar og forgangsröðun og „Skapandi borg“ um atvinnusvæði og byggingarmagn atvinnuhúsnæðis, m.a. mynd 3 og tafla 3. Viðmið um gæði byggðar, hæðir húsa og vistvænni hverfi í köflunum „Borg fyrir fólk“ og „Græna borgin“. Einnig viðmið Landsskipulagsstefnu 2015-2026 um sjálfbært skipulag þéttbýlis (3.2) og leiðarljós um hagkvæman vöxt og gott nærumhverfi í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins og markmið skipulagslaga og skipulagsreglugerðar.

Efnahagslegir og félagslegir þættir

Atvinnulíf

Horft verður til stefnu aðalskipulags um þróun atvinnusvæða og sérhæfingu þeirra, sbr. kaflann „Skapandi borg“ (mynd 3 og tafla 3) og hvort valkostir séu líklegir til að hafa áhrif á hana. Spurt verður hvort valkostir hafi áhrif á jafnvægi í dreifingu íbúða og starfa.

Samgöngur

Áhrif á samgöngur verða metin með hliðsjón af eftirfarandi matsspurningum: Stuðlar stefnan að hagkvæmu samgöngukerfi? Eykur valkostur aðgengi íbúa að samgöngukerfi óháð efnahag, aldri og getu? Stuðlar stefna að breyttum ferðavenjum? Hefur breytingartillagan áhrif á jafnvægi í dreifingu íbúða og starfa? Hefur stefnan áhrif á bílaumferð, s.s. fjölda ferða og ferðatíma og akstursvegalengdir?

Til grundvallar mati eru m.a. leiðarljós svæðisskipulags, Höfuðborgarsvæðið 2040, um samgöngukerfi sem uppfyllir ferðaparfir fólks með sem minnstum tilkostnaði og umhverfisáhrifum. Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 sbr. Græna borgin og stefna um vistvænni samgöngur. Einnig markmið Samgönguáætlunar 2019-2033 um almenningsamgöngur á höfuðborgarsvæðinu og verkefnið Borgarlína.

Samfélagsþjónusta, verslun og þjónusta

Áhrif á samfélagsþjónustu verða metin út frá líklegum áhrifum á skóla og nærþjónustu. Í því sambandi verður skoðað hvort viðmið um lágmarksstærð skólahverfis skuli endurskoðuð. Áhrif á aðgengi að verslun- og þjónustu verða metin með hliðsjón af stefnu Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030 um verslun og þjónustu. Í undirbúningi eru forsendugreiningar á verslun sem mögulega munu nýtast við vinnslu og umhverfismat breytingartillögunnar.

Loftslag

Í umhverfisskýrslu verður leitast við að gera grein fyrir áhrifum valkosta um forgangsröð og þéttleika, byggðar á losun gróðurhúsalofttegunda, reiknað sem CO₂ ígildi eða kolefnislosun. Horft verður til útreikninga á kolefnisspori bygginga og byggðar. Helstu viðmið til grundvallar matinu eru eftirfarandi stefnuskjöl og áætlanir:

- *Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar og aðgerðaráætlun til 2020.*
- *Hreint loft til framtíðar – Áætlun um loftgæði á Íslandi 2018-2029*, sbr. markmið um að draga úr svifryksmengun.
- *Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum 2018 – 2030.* Umhverfis- og auðlindaráðuneytið.

Heilsa og öryggi

Lagt verður mat á og gerð grein fyrir líklegum áhrifum valkosta á heilsu með tilliti til hljóðvistar, loftgæða og aðstöðu til heilsuefningar. Lykilspurningar matsins eru m.a. hvort valkostir stuðli að bættri hljóðvist, þ.e. að fleiri borgarbúar búi við hljóðstig undir viðmiðunarmörkum reglugerða? Styður valkostur við markmið um loftgæði og að draga úr svifryksmengun? Hefur stefnan áhrif á aðstæður til heilsuefningar, s.s. aðgengi að útivistarsvæðum og stígakerfi?

Helstu viðmið eru reglugerð um hávaða nr. 724/2008, sbr. markmið og kröfur um hljóðstig. Kortlagning hávaða við umferðarmiklar götur (Umhverfisstofnun). Hreint loft til framtíðar – Áætlun um loftgæði á Íslandi 2018-2029. Markmið Aðalskipulags Reykjavíkur um hlutfall íbúa sem búa innan 300 m frá útivistarsvæðum og viðmið í gátlista um vishæfi byggðar í kaflanum „Græna borgin“. Lýðheilsustefna ríkisins og aðgerðir sem stuðla að heilsueflandi samfélagi (Velferðarráðuneytið. Sept. 2016) og Lýðheilsuvísar Embættis Landlæknis.

Náttúru- og menningarminjar

Lagt verður mat á áhrif valkosta á lífríki, náttúruminjar sem njóta sérstakrar verndar og á menningarminjar. Sérstaklega verður horft til áhrifa á vistkerfi og líffræðilega fjölbreytni og spurt hvort tillaga sé líkleg til að skerða mikilvæg búsvæði dýra og plantna eða hafa áhrif menningarminjar með verndargildi.

Helstu viðmið eru stefna Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030 um líffræðilega fjölbreytni, skilgreind náttúruverndarsvæði og umhverfis- og auðlindastefna, sbr. Græna borgin. Meginmarkmið aðalskipulags um að ekki verði gengið á græn svæði sem hafa útivistargildi og að þétting og endurnýjun byggðar eigi sér einkum stað á vannýttum iðnaðar- og athafnasvæðum, sbr. Borgin við Sundin. Stefna aðalskipulagsins um borgarvernd, sbr. Borg fyrir fólk. Lög um menningarminjar nr. 80/2012, sbr. markmið laganna. Lög um náttúruvernd nr. 63/2013, einkum 61. gr. um náttúruminjar sem njóta sérstakrar verndar. Vistgerðakort Náttúrufræðistofnunar Íslands.

Auðlindir – opin svæði / óraskað land

Byggðapróun hefur bein áhrif á landrymi sem fer undir byggð og samgöngumannvirki. Valkostir verða metnir með tilliti til þess hvort stefna hefur áhrif á óraskað land og útivistarsvæði. Hefur stefna áhrif á auðlindanýtingu vegna uppbyggingar manngerðs umhverfis? Til grundavallar matinu verður einkum stuðst við meginmarkmið Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030 um að ekki verði gengið á græn svæði sem hafa útivistargildi og að þétting og endurnýjun byggðar eigi sér einkum stað á vannýttum iðnaðar- og athafnasvæðum, sbr. Borgin við Sundin. Viðmið um hlutfall uppbyggingar á röskuðum svæðum og einnig viðmið umhverfis- og auðlindastefnu aðalskipulags, sbr. Græna borgin.

2.4

Framsetning mats og skilgreining umhverfisáhrifa

Vægi á áhrifum eru sett fram á eftirfarandi hátt:

Tákn	Lýsing
++	Líkleg veruleg jákvæð áhrif
+	Líkleg jákvæð áhrif
0	Engin eða óveruleg áhrif
-	Neikvæð áhrif
--	Líkleg veruleg neikvæð áhrif
?	Óvissa eða óþekkt áhrif

Í matsvinnu eru verulega neikvæð áhrif skilgreind ef eitt eða fleiri af eftirfarandi atriðum eiga við: Áhrif eru varanleg, skapa hættu fyrir heilbrigði fólks og umhverfið, nái til stórs svæðis og/eða fjölda fólks, gengur gegn stefnumiðum stjórnvalda, lögum og reglum, alþjóðlegum samningum eða öðrum áætlunum sem í gildi eru.

Ef umhverfisáhrif eru talin verulega neikvæð er kannað hvort unnt sé að draga úr áhrifum með mótvægisáðgerðum eða að þörf sé á vöktunaráætlun fyrir viðkomandi umhverfispátt.

Óvissa

Í þeim tilvikum þar sem óvissa er um eðli og umfang umhverfisáhrifa er gerð grein fyrir óvissu og hvort að hún sé háð útfærslu á stefnu aðalskipulagsins á síðari stigum s.s. við gerð deiliskipulags eða mat á umhverfisáhrifum framkvæmda.

3 Samráð og kynning

3.1 Tímaáætlun

Hér að neðan er aðeins gerð grein fyrir helstu skrefum í mótun breytingartillagna, en áfangaskipting vinnunnar miðast við opinberar kynningar samkvæmt skipulagslögum:

- Áherslur og fyrirkomulag endurskoðunar kynnt með verk- og matslýsingu (sbr. 1. mgr. 30. gr. skipulagslag og lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana.). Verk- og matslýsing verður auglýst í fjölmiðlum, send til skilgreindra hagsmunaaðila og gerð aðgengileg á vef borginnar. Gefinn verður ákveðinn frestur á að koma með ábendingar og athugasemdir. **Mái-júlí 2019.**
- Drög að breytingartillögum ásamt drögum að umhverfisskýrslu, kynnt opinberlega (sbr. 2. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana). Haldinn verður opinn fundur sem auglýstur verður í fjölmiðlum. Drögin verða send áður til skilgreindra hagsmunaaðila. Drögin verða gerð aðgengileg á vefnum áður en kemur til opinberrar kynningar. **Ágúst-október 2019**
- Samþykkt tillaga, ásamt umhverfisskýrslu, send til athugunar hjá Skipulagsstofnun og send til kynningar hjá Umhverfisstofnun og öðrum hagsmunaaðilum eftir atvikum. **Október-nóvember 2019**
- Aðalskipulagsbreyting, ásamt umhverfisskýrslu, auglýst og óskað formlega eftir athugasemdum. Breytingartillögur kynntar í 6 vikur og óskað eftir skriflegum athugasemdum (sbr. 3. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og 9. gr. laga nr. 105/2006). **Desemebr 2019-febrúar 2020**
- Afgreiðsla tillögu að lokinni auglýsingu. **Mars 2020**

3.2 Umsagnaraðilar

Umsagnar- og samráðsaðilar verða a.m.k. eftirtaldir:

Svæðisskipulagsnefnd höfuðborgarsvæðisins, Kópavogsbær, Garðabær, Hafnarfjarðarkaupstaður, Seltjarnarneskaupstaður, Mosfellsbær, Kjósarhreppur, önnur nágrannasveitarfélög, Skipulagsstofnun, Umhverfisstofnun, Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur, Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH), Minjastofnun Íslands, Faxaflóahafnir, Sorpa, Vegagerðin, Samgöngustofa, Náttúrufræðistofnun, Orkustofnun, Orkuveitan, Veðurstofan, Veitur og Borgarsögusafn, Íbúðalánasjóður, Íbúasamtök, Samtök atvinnulífsins, Samtök iðnaðarins, Grænni byggð, Skóla- og frístundasvið, Velferðarsvið, Skrifstofa eigna og atvinnuþróunar, Íþrótt- og tómstundasvið, Umhverfis- og heilbrigðisráð og eftiratvikum önnur ráð innan Reykjavíkur.